

Силабус курсу
Екологічна освіта та виховання у школі

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 4 рік, 8 семестр
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., доц. **Барна Ірина Миколаївна**

Контактна інформація irynabarna@tnpu.edu.ua; 0352-42-61-54

Опис дисципліни

Однією із характерних рис сучасної шкільної освіти є її екологізація, яка має на меті формування в учнів етичного ставлення до природи, що уможливить виховання почуття громадянської відповідальності за стан довкілля. Як обґрунтований та ефективний інструмент впливу на свідомість громадян, екологічна освіта є обов'язковою умовою побудови суспільства стійкого розвитку.

Метою навчальної дисципліни «Екологічна освіта та виховання у школі» є ознайомлення з останніми тенденціями екологічної освіти в Україні, оволодіння навиками планування та проведення різних форм занять у школі, знаннями про особливості методичних підходів до отримання знань та форм організації навчання, опанування прийомами формування у школярів ціннісних орієнтацій на збереження природи, розуміння необхідності узгодження стратегії природи і стратегії людини на основі ідеї універсальності природних зв'язків та самообмеженості, подолання споживацького ставлення до природи.

Зміст дисципліни «Екологічна освіта та виховання у школі» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки бакалаврів у галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014.07 «Середня освіта (Географія)», норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Змістові лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» у системі шкільної освіти	
1	ТЕМА 1. <i>Мета, предмет і завдання екологічної освіти у школі</i>	<i>Знати:</i> мету, предмет і завдання методики навчання екології в школі; найважливіші принципи процесу учіння; основні компоненти навчального процесу; методологічні засади навчання екології; методологічні основи формування екологічного світогляду учнів; принципи навчання та їх класифікація; зміст Концепції екологічної освіти України, її стратегічні напрямки і тактичні задачі; головні складові системи екологічної освіти та виховання; найголовніші завдання екологічної освіти в Україні; методи навчання екології та їх класифікацію; етапи застосування методів в процесі навчання екології; інноваційні технології навчання і їх застосування в екологічній освіті; класифікацію дидактичних засобів навчання; категорії інформаційно-предметного забезпечення навчання
2	ТЕМА 2. <i>Методологічні основи навчання екології</i>	
3	ТЕМА 3. <i>Концепція екологічної освіти</i>	
4	ТЕМА 4. <i>Методи навчання екології</i>	

5	ТЕМА 5. Інформаційно-предметне забезпечення навчання екології	екології; прості візуальні засоби, їх типи; розподіл роздаткового матеріалу за дидактичним призначенням; технічні засоби навчання, пристрої динамічної проекції, особливості їх застосування. <i>Вміти:</i> застосовувати найважливіші принципи процесу учіння; добирати методи навчання екології відповідно до етапності їх застосування у процесі навчання екології; впроваджувати інноваційні технології навчання в екологічній освіті; розробляти дидактичні засоби навчання; прості візуальні засоби, роздатковий матеріал за дидактичним призначенням; застосовувати технічні засоби навчання, пристрої динамічної проекції відповідно до особливостей їх застосування.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація навчально-виховного процесу при вивченні екології у школі		
6	ТЕМА 6. Форми організації навчального процесу з екології	<p><i>Знати:</i> сутність форм навчання екології; організаційні форми навчання екології; класифікацію уроків, їх структуру; особливості підготовки вчителя до уроку; сутність та класифікація позааудиторних форм навчання (екологічні екскурсії, стежини); критерії оцінювання знань та види контролю у навчальному процесі; особливості типів тестів і вимог до них; значення екологічне виховання у формуванні екологічної свідомості та шляхи його реалізації; сутність принципу природовідповідності в педагогіці, його складники; зміст, методи, умови, сучасні аспекти екологічного виховання на уроках екології.</p> <p><i>Вміти:</i> добирати форми навчання при підготовці до уроку з екології; планувати роботу вчителя, складати конспекти; реалізовувати позааудиторні форми навчання (екологічні екскурсії, стежини); визначати критерії оцінювання знань та обґрунтовано застосовувати різні види контролю у навчальному процесі; формувати різні типи тестів відповідно до вимог; здійснювати екологічне виховання з метою формування екологічної свідомості у школярів; реалізовувати принцип природовідповідності на уроках екології.</p>
7	ТЕМА 7. Діагностика якості навчання екології	
8	ТЕМА 8. Екологічне виховання як засіб ефективної реалізації екологічної освіти	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність розуміти предметну область та професійну діяльність.
ЗК 3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ФК 2	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів..
ФК 6	Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» в основній (базовій) середній школі.
ФК 8	Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі.
ФК 11	Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
ФК 19	Здатність давати оцінку географічним процесам та явищам для подальшого прогнозування особливостей співпраці країн на глобальному та регіональному рівнях.

Літературні джерела

1. Вікирчак О. Екологічні експедиції школярів // Біологія і хімія в школі. 1999. № 6. С. 40-41.
2. Гикун С. О. Вимоги до сучасного підручника з екології / Екологічна освіта: проблеми та шляхи їх розв'язання: наук.-метод. вісник. Київ., 2002. №3. С. 254-256.
3. Гончаренко Г. Є. Екологічна стежина – одна із форм природоохоронної роботи: навч. метод. посібник. Київ: Інтерлінк, 2004. 56 с.
4. Гончаренко С. У. Методика як наука // Шлях освіти. 2000. №1. С. 2-6.
5. Кловак Г. Т. Підготовка майбутнього вчителя-дослідника: теорія і практика: Монографія. Київ: Наук. світ, 2004. 317 с.
6. Концепція екологічної освіти України // Інформаційний збірник МОН України. 2002. № 7. С.5-15.
7. Крисаченко В. С. Екологічна культура. Київ, 1996. 254 с.
8. Локшина О. І. Розвиток екологічної освіти в західноєвропейських країнах // Біологія і хімія в школі 1999. №6. С.18-21.
9. Палій А. О. Формування в учнів основної школи базових екологічних знань // Педагогіка і психологія. 1998. №3. С. 143.
10. Пустовіт Г. П. Дослідницька робота учнів з екології в позашкільних установах і школах: метод. посібник. Київ, 1996. 127 с.
11. Совгіра С. В. Краєзнавчий підхід до екологічного виховання. Київ: ТОВ „Міжн. фін. агенція“, 1998. 318 с.
12. Совгіра С. В. Формування екологічного професіоналізму майбутнього вчителя. Київ: Наук. світ, 2002. 178 с.
13. Совгіра С. В. Методика навчання екології. Київ: Наук. світ. 2007. 450 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестів та екзамену заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-5) усне опитування, тести, завдання	40
Модуль 2 (теми 6-8) усне опитування, тести, завдання	30
Проект (теми 1-8)	10
Екзамен (теми 1-8) – тести, завдання	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій);
- 2) Тематика та зміст практичних занять;
- 3) Завдання для екзаменаційного контролю;
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE.